

Notitie : 6VERAS-OAR.010255.N

Van : Arjan Hol

Voor : Ministerie van SZW

Datum : 2-8-2016

Betreft : reactie op ontwerpbesluit aanpassing bouwprocesbepalingen Arbobesluit

VERAS, de branchevereniging voor sloop- en asbestverwijderingsbedrijven, heeft met belangstelling kennisgenomen van de voorgenomen wijziging van de bouwprocesbepalingen in het Arbobesluit. Wij delen de aanleiding en doelstelling van de voorgenomen aanpassing ten volle.

Dat geldt temeer voor de sloopwerkzaamheden en asbestverwijdering. Een veilige en gezonde uitvoering van het sloop- en asbestverwijderingswerk is van grote invloed op de uitvoeringskosten. Het is daarom van groot belang dat wettelijk wordt geborgd dat de opdrachtgever / initiatiefnemer zijn / haar verantwoordelijkheid neemt in de voorbereidingsfase. In de Nota van Toelichting op het wijzigingsvoorstel wordt dit bijzondere belang voor sloopwerkzaamheden en asbestverwijdering duidelijk toegelicht.

Verantwoord opdrachtgever- en opdrachtnemerschap is een belangrijk speerpunt van VERAS. VERAS heeft in dat kader samen met een aantal toonaangevende bestekschrijvers, ingenieursbureaus en directievoerders in de sloopbranche de *Code verantwoord opdrachtgever- en opdrachtnemerschap in sloopsector* (hierna: Sloopcode) opgesteld. Deze code beschrijft wat professionele opdrachtgevers, opdrachtnemers en andere betrokken partijen van elkaar mogen verwachten bij de aanbesteding en uitvoering van een sloopproject. Zie voor meer informatie www.sloopcode.nl.

De Sloopcode is een initiatief van de partijen in de branche zelf, maar dat is helaas niet voldoende. Opdrachtgevers (en opdrachtnemers) die niet het belang daarvan onderkennen, zullen zich ook niet binden aan de uitgangspunten van een vrijwillige code zoals de Sloopcode.

Een voorbeeld in de slooppraktijk dat nog steeds te vaak voorkomt is dat een initiatiefnemer / opdrachtgever een sloopwerk uitbesteedt, waarbij vooraf (in de aanbestedingsfase) een onvolledig asbestinventarisatierapport ter beschikking wordt gesteld en in het contractdocument de verrekening van meerwerk als gevolg van extra asbestbronnen wordt uitgesloten. Het risico van extra asbestbronnen (waarvan het voorkomen op voorhand vaststaat, maar waarbij onbekend is welke bronnen en de hoeveelheid daarvan) wordt daarmee bij de inschrijvers en vervolgens bij de desbetreffende opdrachtnemer gelegd.

Uiteindelijk worden deze kosten dus afgewenteld op de opdrachtnemer (c.q. de werkgever en de werknemers van de sloop- en asbestverwijderingsbedrijven). Door in de aanbestedingsfase het 'spel' zo te spelen wordt een oneigenlijke markt- en prijsdruk gelegd bij de marktpartijen. Uiteindelijk levert dat grote risico's op voor de veilig en gezonde uitvoering van sloop en asbestverwijdering.

Wij vinden het daarom van groot belang dat door de voorgenomen wijziging van de bouwprocesbepalingen juist ook deze praktijk wordt aangepakt. De voorgenomen aanpassingen lijken hierin te voorzien, maar wij vragen ons af of dit voldoende scherp en concreet is geformuleerd.

Gelet op het bovenstaande heeft VERAS onderstaande concrete suggesties en voorstellen.

- De aanvulling in artikel 2.32, eerste lid onder d, (artikel I, onderdeel F van het ontwerpbesluit) is (zoals ook valt te lezen in de NvT) materieel reeds geregeld in het Asbestverwijderingsbesluit 2005, maar desalniettemin van toegevoegde waarde. Belangrijker is echter dat wordt geregeld c.q. expliciet wordt bepaald dat de opdrachtgever (mede)verantwoordelijk is voor een “volledige” asbestinventarisatie. Daar zit in de praktijk namelijk vaak het probleem: de opdrachtgever verstrekt een onvolledig inventarisatierapport (type A) en laat de opdrachtnemer de aanvullende rapportage (type B) uitvoeren (en stelt de daarin aangetroffen asbestbronnen niet verrekenbaar). Alhoewel dit uiteindelijk valt in het privaatrechtelijke domein, is voor de borging van de veilige en gezonde uitvoering van de asbestverwijdering van grote invloed hoe de omgang met extra asbestbronnen in de overeenkomst tussen opdrachtgever en opdrachtnemer is belegd. VERAS verzoekt u om aan deze praktijk expliciet aandacht te besteden, bijvoorbeeld in het verlengde van het gestelde in de NvT dat publiekrechtelijke verplichtingen privaatrechtelijk niet kunnen worden afgewenteld.

Concreet stellen we in artikel 2.32, lid 1 onder d voor: “...of object, wordt het **volledige** inventarisatierapport als bedoeld in artikel 4.54a, derde lid,...”. Dit is overigens in lijn met het ter zake bepaalde in artikel 4.54a en daarmee betreft het in dit Ontwerpbesluit een aanscherping voor de opdrachtgever.

- Idealiter zou, gericht op het belang van veilig en gezond werken, moeten gelden dat het niet is toegestaan dat de kosten van extra asbestbronnen (ongeacht wel of niet onverhoopt aangetroffen) door opdrachtgever / hoofdaannemer worden afgewenteld op de gecertificeerde asbestverwijderaar.

In dat kader is de vraag of de normadressant in artikel 1.1 (artikel I, onderdeel A van het ontwerpbesluit) in voorkomende gevallen ook de hoofdaannemer omvat. Specifiek voor asbestverwijdering is namelijk vaak sprake van onderaanneming en ook in die situatie doet het hierboven beschreven praktijkvoorbeeld (extra asbestbronnen niet verrekenbaar, oneigenlijke afwenteling van kosten) zich vaak voor. VERAS stelt voor om de hoofdaannemer concreet te vermelden.

- De toevoeging in artikel 2.32, eerste lid onder d, artikel I, onderdeel F van het ontwerpbesluit spreekt alleen over het asbestinventarisatierapport. Het V&G-dossier is echter een dynamisch dossier (deze kan ook in de uitvoeringsfase worden aangevuld, in de NvT aangeduid als groeidocument) en bijvoorbeeld voor de sloopfase is van belang dat ook de rapporten van de Eindbeoordeling zoals bedoeld in artikel 4.51a worden toegevoegd aan dit dossier. Zeker bij complexe projecten is van groot belang dat ook deze informatie beschikbaar is voor partijen en dat de opdrachtgever daarvoor ook mede verantwoordelijk is.

- In de tweede alinea van hoofdstuk 3 van de NvT wordt gesproken over dat de opdrachtgever verantwoordelijkheid heeft om te volgen of gezond en veilig werken in de uitvoeringsfase voldoende gegarandeerd is. Daar is VERAS voorstander van, echter de vraag is hoe dit er in de praktijk concreet uit kan zien. Het is van toegevoegde waarde om daaraan in de NvT enige aandacht te besteden.

In dat verband verwijzen wij specifiek voor de slooppraktijk graag naar de gecertificeerde sloopbedrijven volgens de Beoordelingsrichtlijn Veilig en Milieukundig Slopen (BRL SVMS-007, zie www.veiligslopen.nl). Volgens deze certificatieregeling zijn ruim 150 professionele sloopbedrijven gecertificeerd. In dit vrijwillige certificatieschema zijn onder meer eisen ter zake veilig en gezond werken opgenomen (zie SVMS-013), gebaseerd op de door de Inspectie SZW gehanteerde eisen (Inspectiemodule). Uit eerdere inspectieonderzoeken is gebleken dat gecertificeerde sloopbedrijven gemiddeld beter scoren op naleving dan niet gecertificeerde bedrijven.

VERAS stelt daarom voor de inschakeling van gecertificeerde sloopbedrijven als voorbeeld van goed opdrachtgeverschap op te nemen in de Nota van Toelichting.

- Tot slot heeft VERAS nog twee aandachtspunten over de laatste alinea van hoofdstuk 3 van de NvT. In de eerste plaats staat daarin dat voor opdrachtgevers de verplichting geldt om “werkzaamheden te melden aan Inspectie SZW”. Onduidelijk is waaruit dat volgt, nu artikel 4.47c specifiek gericht is tot de werkgever. Ten tweede staat in deze alinea dat “het asbestinventarisatierapport moet worden opgenomen in het V&G-plan”. Het lijkt beter om hier te zeggen dat dit rapport moet worden opgenomen in het V&G-dossier.